

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/54/2017
Identifikačné číslo spisu:	3611202697
Dátum vydania rozhodnutia:	27.08.2018
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3611202697.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. B. G., trvale bytom v O., L. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Petrom Ďurmekom, advokátom v Bánovciach nad Bebravou, Radlinského 678/1, proti žalovaným 1/ Obci Žabokreky nad Nitrou, so sídlom v Žabokrekoch nad Nitrou, Školská 216, zastúpenej JUDr. Petrom Lukáčkom, advokátom v Partizánskom, Februárová 1608 5/A a 2/ O. P. C., O., trvale bytom v U., M. U. XXX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Lebovič s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 73/a, za ktorú koná ako konateľ advokát Mgr. Filip Lebovič, o neplatnosť vymenovania do funkcie, vedenom na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 5C/109/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 5. augusta 2015 sp. zn. 5Co/817/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 5. augusta 2015 sp. zn. 5Co/817/2014 z r u š u j e a v e c m u vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Partizánske (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 18. júna 2014 č. k. 5C/109/2011-224 I. zamietol žalobu o určenie, že vymenovanie žalovaného 2/ do funkcie riaditeľa Základnej školy s materskou školou Žabokreky nad Nitrou č. 219 (ďalej tiež len „základná škola“ alebo „ZŠ“) zo dňa 31. decembra 2010 s účinnosťou od 1. januára 2011 je neplatné; II. zastavil konanie o určenie, že výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa ZŠ zo dňa 28. decembra 2010 je neplatné; III. žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov právneho zastúpenia v sume 206,10 € k rukám jej advokáta do 3 dní a IV. žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie vo veci samej (zamietnutie žaloby v časti, v ktorej na nej žalobca - na rozdiel od požiadavky na určenie neplatnosti výberového konania - zotrval) odôvodnil právne ust. § 80 písm. c/ O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) i s odkazom na § 3 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zákon o správe škôl“), vecne potom záverom o nepreukázaní dostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. S poukazmi na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) vo veciach sp. zn. 5 Cdo 36/1999 a 3 Cdo 112/2004, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu

ČR sp. zn. 3 Cdon 1338/96 (všetky obsahujúce viac-menej teoretický rozbor situácií, v ktorých je tzv. určovacia žaloba ako prostriedok slúžiaci zásadne preventívnej ochrane práv namiesto) dospel k (inak bližšie nezdôvodnenému) záveru, že vyhovie žalobe by stav právnej neistoty žalobcu neodstránilo a jeho právne postavenie vôbec nezmenilo, keďže žalovaný 2/ bol do funkcie riaditeľa ZŠ vymenovaný na základe návrhu Rady školy pri ZŠ.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 5. augusta 2015 sp. zn. 5Co/817/2014 vyššie priblížený rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej a tiež v závislých výrokoch o náhrade trov konania potvrdil, žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 1/ k rukám jej advokáta do 3 dní náhradu trov konania (správne tiež „odvolacieho“) „za trovy právneho zastúpenia“ v sume 69,89 € a žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozsudok súdu prvej inštancie považoval za správny a v plnom rozsahu sa stotožnil s jeho skutkovými a právnymi závermi i dôvodmi (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Popri výslovnom zdôraznení stotožnenia sa so záverom súdu prvej inštancie o nespôsobilosti požadovaného určenia odstrániť stav právnej neistoty žalobcu a zmeniť jeho právne postavenie na doplnenie (k odvolacím námietkam) uviedol, že zákon o správe škôl platný v rozhodnom čase (výberového konania) zakotvoval vymenúvanie riaditeľa ZŠ jej zriaďovateľom po výberovom konaní uskutočňovanom radou školy (ako výberovou komisiou) na návrh rady školy a záväznosť návrhu pre zriaďovateľa. Za takéhoto právneho stavu by určenie neplatnosti vymenovania žalovaného 2/ do funkcie riaditeľa ZŠ nič nezmenilo na výberovom konaní, jeho výsledku ani návrhu rady školy a zriaďovateľ by preto (v dôsledku pretrvávajúcej viazanosti návrhom rady školy) nemohol vyhlásiť nové výberové konanie; uzavrel odvolací súd (čím de facto objasnil aj zodpovedajúcu úvahu súdu prvej inštancie).

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal odňatím mu (postupom oboch nižších súdov) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), ako aj spočítaním rozhodnutí nižších súdov na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Prvú z väd zhora podľa dovolateľa založila nesprávna interpretácia záverov z rozsudkov zmieňovaných súdom prvej inštancie (najmä rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 112/2004) a z nej plynúce závery o neodstránení (požadovaným určením) právnej neistoty vo vzťahu za účasti žalobcu a tým danej absencii jeho naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Je presvedčený, že určenie neplatnosti vymenovania žalovaného 2/ do funkcie riaditeľa ZŠ, vyvedené z pochybení vo výberovom konaní predchádzajúcim vymenovaním, by spôsobilo i nezákonnosť výberového konania a nutnosť uskutočnenia nového (ktorého by sa žalobca spĺňajúci všetky podmienky mohol zúčastniť), pričom zároveň ide o jediný prostriedok spôsobilý zvrátiť ním namietaný protiprávny stav. Opačný názor nižšie súdy podľa neho neodôvodnili dostatočne ani presvedčivo, namietal tiež dovolateľ, v ďalšom sa zaoberajúci vecnou stránkou žalobou nastoleného problému.

4. Žalovaná 1/ zrejmý dovolací návrh nepodala (len vyslovila názor o správnosti rozsudkov oboch nižších súdov aj im predchádzajúcich postupov a nedôvodnosti dovolania pre neprinášanie ním ničoho, čo by malo viesť k požadovanému rozhodnutiu odvolacieho súdu).

5. Žalovaný 2/ navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, majúť za to, že rozsudok odvolacieho súdu arbitrárnym (nepreskúmateľným) nie je a ak by aj bol namiesto záver o opaku, v relevantnej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu je takáto vada považovaná len za tzv. inú vadu (nie za odňatie možnosti konať pred súdom). Nad rámec takejto argumentácie potom dôvodil, prečo podľa neho k tvrdenému pochybeniu vo výberovom konaní neprišlo.

6. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení zákona č. 87/2017 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, ktorému bola vec predložená až po 1. júli 2016 (27. marca 2017) a takto logicky aj možnosť pristúpiť k rozhodovaniu získal až v čase účinnosti nového procesného predpisu, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte

pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základného princípu C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, ale neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

7. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.) proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu na to oprávnenou osobou (žalobcom ako jedným z účastníkov konania - dnes strán sporu - pred nižšími súdmi a to tým, kto pred oboma nižšími súdmi zaznamenal procesný neúspech), zastúpenou zákonom predpokladaným spôsobom (v čase podania dovolania podľa § 241 ods. 1 vety druhej O. s. p., dnes podľa § 429 ods. 1 C. s. p.), preskúmal dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p., časť vety pred bodkočiarkou) predovšetkým z pohľadu prípustnosti dovolania. Dospel pritom k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné a zároveň i za dôvodné.

8. Najprv sa však žiada uviesť, že rozhodná právna úprava (platná a účinná v čase začatia dovolacieho konania v tejto veci) umožňovala napadnutie (dovolanie) právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudkom odvolacích súdov upravovali ustanovenia § 237 a § 238 O. s. p.

9. Z ustanovenia § 238 O. s. p. vyplývalo, že dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (odsek 1); rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2); resp. tiež rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (odsek 3).

10. Dovolaním žalobcu v tejto veci nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť. Rozsudok odvolacieho súdu v tejto veci napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. Dovolanie preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

11. Dovolanie s prihladnutím k práve uvedenému preto mohlo byť procesne prípustné len vtedy, ak by v konaní, v ktorom bolo dovolaním napadnutý rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. (zakladajúcich tzv. znátočnosť konania). Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Hoci dovolací súd zvykne na tomto mieste zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O. s. p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v takomto ustanovení (resp. aj viacerých takýchto väd), ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade (prínajmenšom jednej) skutočne došlo; v prejednávanej veci šlo o prípad potreby stotožnenia sa so žalobcom v tom, že tu k postupu súdu odnímajúcemu účastníkom konania (vrátane dovolateľa) možnosť pred súdom konať naozaj prišlo.

12. Podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

13. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) sa potom v zmysle záverov ustálenej judikatúry najvyššieho súdu (na ktorých ani v tejto veci nevznikol dôvod čokoľvek meniť) rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, priznaných mu v O. s. p. (dnes v C. s. p.) alebo inými predpismi procesného práva. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne inými všeobecne záväznými právnymi predpismi a dôsledkom takéhoto jeho postupu bolo nerešpektovanie niektorého procesného práva účastníka (dnes strany) alebo aj viacerých takýchto práv [v zmysle § 18 O. s. p. (teraz obdobne čl. 6 C. s. p.) majú účastníci / strany v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p. / §§ 123 a 124 C. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p. / § 97 C. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p. / čl. 9 C. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p. / § 178 C. s. p.) a na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p. / § 223 C. s. p.)].

14. Na margo polemiky dovolateľa a žalovaného 2/ (jedného z procesných súperov dovolateľa), týkajúcej sa otázky, či nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia považovať za zmätočnosťnú vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. alebo „len“ za tzv. inú vadu s následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia súdu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ rovnakého zákona (v rámci ktorej polemiky sa žalobca zasadzoval za prvý a žalovaný 2/ naopak za druhý z práve priblížených názorov) je žiadúce uviesť, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté aj stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

15. Prijatie stanoviska, publikovaného ako R 2/2016, bolo výsledkom snahy o zjednotenie skoršej nejednotnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, dielom považujúcej nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia len za tzv. inú vadu (na ktorú možno prihliadnuť len, ak je dovolanie prípustné) a dielom za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a takto aj za jeden z postupov súdu, ktorými sa účastníkom konania odníma reálna možnosť konať pred súdom (pri ktorom nazeraní na problém sama existencia vady zakladá tiež dôvod prípustnosti i dôvodnosti dovolania).

16. Tzv. pilotným rozhodnutím, v rámci ktorého najvyšší súd pristúpil k riešeniu otázky náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia druhým z vyššie naznačených spôsobov, bol jeho rozsudok z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005. Práve ním bolo ustálené, že vady konania vymedzené v § 237 písm. f/ aj g/ O. s. p., sú vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, zaručovaného v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj v čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného v prílohe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), ale tiež poukázané aj na viacero rozhodnutí reprezentujúcich európsku i slovenskú judikatúru, s ktorou je takýto názor v zhode - tu por. odvolanie sa na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/ 91) či ÚS (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03), podľa ktorých treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

17. Takýmto rozsudkom však dovolací súd najmä so zreteľom k obsahu vnútroštátnej úpravy civilného procesného práva Slovenskej republiky, vymedzujúcej náležitosti odôvodnení rozsudkov a platnej ako v čase vydania ním v minulosti preskúmaného rozsudku, tak aj v čase vydania rozsudku preskúmaného tentoraz, teda k ustanoveniu § 157 ods. 2 O. s. p. (podľa ktorého v odôvodnení

rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ - žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca - žalovaný, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; pričom dbá aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé) priniesol tiež príklady nedostatkov v odôvodneniach rozsudkov, navodzujúcich stav, pri ktorom povinnosti súdov riadne odôvodniť ich rozhodnutia bude učené zadost' len formálne (nie reálne). I tu sa žiada pripomenúť jeho konštatovanie (na ktorom ani s odstupom času nevznikol dôvod nič meniť), podľa ktorého korektným a i ústavne konformným výkladom ust. § 157 ods. 2 O. s. p. treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené.

18. Práve približený výpočet samozrejme nemôže (a ani v čase jeho sformulovania nemohol) byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerešpektovanie čiastkového práva na spravodlivé súdne konanie reprezentovaného právom účastníka (dnes v sporoch strany) na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

19. V prejednávanej veci potom odvolaciemu súdu dosť dobre nejde nevytknúť jednak to, že sa rozhodol ísť cestou potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie (navyše za pomoci využitia úpravy z ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p.) za situácie, keď potvrdzovaný rozsudok neobsahoval žiadne konkrétne a priamo k prípadu v prejednávanej veci sa viažúce (tobôž nie presvedčivé) argumenty nasvedčujúce neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na ním požadovanom určení (hoci niet sporu, že tu ide o základný procesný predpoklad každej určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ O. s. p., bez ktorého existencie je vecné zaoberanie sa žalobou vylúčené a v ktorom prípade konanie končí zamietnutím žaloby z tohto jediného - procesného - dôvodu); okrem toho však i to, že sám objektívne uspokojivým spôsobom nevysvetlil svoj názor, podľa ktorého by aj po prípadnom určení neplatnosti vymenovania žalovaného 2/ do funkcie riaditeľa ZŠ pre nezákonnosti v procese výberového konania predchádzajúceho podaniu návrhu na vymenovanie tu mala byť možnosť trvania rady školy na výsledkoch takéhoto (nezákonnosťou trpiaceho) výberového konania (vrátane jeho výsledku) a takto aj na návrhu na vymenovanie vzišlého práve z takého výberového konania. Jednou vecou je tu pritom závažnosť návrhu pre zriaďovateľa (na ktorú evidentne možno usudzovať len pri nedostatku pochybností o regulérnosti postupu predchádzajúceho podaniu návrhu) a druhou viazanosť samotného navrhovateľa ním podaným návrhom (pokiaľ návrh tu má byť len vyústením určitého postupu a ten trpí nedostatkami, ktoré je nutné vziať do úvahy i na výsledok).

20. Čo však bolo z pohľadu dovolacieho súdu najdôležitejším a pre objektívnu schopnosť rozhodnutí nižších súdov presvedčiť o ich správnosti aj možné (hoci nie vždy prítomné) subjektívne uzrokovanie v konaní neúspešného účastníka s jeho výsledkom absolútne kľúčovým, bolo to, že žiaden z nižších súdov sa v rámci argumentácie pomerne kategoricky odmietajúcej konkrétny žalobcom zvolený spôsob uplatnenia práva (za pomoci určovacej žaloby) nepokúsil vysvetliť, aká cesta by podľa jeho názoru bola schodná (čím samozrejme treba v intenciách diskutovaného rozumiť len procesnú prípustnosť a akceptovateľnosť určitého spôsobu uplatnenia práva a nie aj nárok žalujúceho na jemu konvenujúci výsledok konania). Platí pritom, že kým súdom v pozícii súdu prvej inštancie takúto nedostatočnosť argumentácie šlo vždy vytýkať len v obmedzenej miere (nakolko tu istá zdržanlivosť má svoje racionálne dôvody v neposkytovaní procesne neúspešnému žalobcovi návodu, ako korigovať skorší podľa súdu nenáležitý postup, aby tak na jednej strane nedošlo k porušeniu pravidla rovnosti strán sporu a na druhej strane sám súd prvej inštancie neposkytol strane prostriedok pre zrušenie mu inak vecne správneho rozhodnutia), u odvolacieho súdu je namieste i v záujme spravodlivého usporiadania vecí, vylučujúceho

odopretie spravodlivosti (denegatio iustitiae) usúdiť na presný opak. Odvolací súd totiž zanesením až do odôvodnenia svojho (konečného) rozhodnutia argumentácie v prospech alternatívy k žalobcom zvolenému, podľa nižších súdov ale nenáležitému spôsobu uplatnenia práva žiadne z vyššie naznačených rizík nepodstupuje. Výnimka v podobe možnosti vyvolania tým (a vedenia) ďalšieho sporu tu je bez ohľadu na existenciu poučenia o možnom spôsobe uplatňovania práva prakticky vždy a preto význam nemá, pričom práve argumentácia v prospech predstaviteľnej alternatívy je niečím, čo môže urobiť argumentáciu ako celok údernejšou a presvedčivejšou (i v záujme eliminovania pomerne bezútešnej a v štáte hrdiacom sa prívlastkom „právny“ absurdnej predstavy, že žiaden prostriedok na nápravu stavu považovaného za nezákonný vlastne ani neexistuje).

21. Dovolací súd pritom na základe doterajších podkladov v spise nemá dôvod neprisvedčiť žalobcovi v tom, že ním zvolená žaloba o určenie neplatnosti vymenovania žalovaného 2/ do funkcie riaditeľa ZŠ vykazuje znaky tzv. konečného určenia, pri rozhodovaní o ktorom by sa mali (hoc aj len ako predbežné) riešiť všetky súvisiace dlhšie otázky, potenciálne spôsobilé byť predmetom samostatných určovacích žalôb a práve preto by naliehavý právny záujem na nej (s výhradou možného presvedčenia o opaku) daný byť mal.

22. Chýbajúce odpovede na otázky sformulované vyššie sa nutne museli prejavíť ako nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie v prejednávanej veci a činili dovolanie žalobcu dôvodným. Dovolaciemu súdu preto neostávalo iné, než rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 a § 450 C. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dôvod na postup podľa odseku 2 prvého z tu uvádzaných ustanovení nebol, keďže náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý má možnosť vyššie opísané medzery v argumentácii zaceliť alebo sa rozhodnúť pre iný postup, je evidentne možnou aj postačujúcou (a iný než práve uvedený postup vylučujúcou).

23. O trovách dovolacieho konania dovolací súd nerozhodoval, pretože o nich so zreteľom k zrušeniu rozsudku odvolacieho súdu patrí rozhodnúť odvolaciemu súdu (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.